

INFORMATOR

NSPRV

BESPLATAN
PRIMERAK

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org.rs

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 10 • SEPTEMBAR 2016 • BROJ 112

ШАРЧЕВИЋ: НИКО НЕЋЕ ОСТАТИ БЕЗ ПОСЛА!

Министар просвете, науке и технолошког развоја Србије Младен Шарчевић изјавио је у четвртак 22. септембра да је у првом пресеку стања у школама нађено “300 вируса и проблема у систему”, али да мисли да нико неће остати без посла. “Ми желимо да се другачије организујемо. Мислим да ће постојати простора за нова радна места и мислим да нико неће остати без посла”, рекао је Шарчевић гостујући на телевизији Б92.

Он је рекао да се на основу постојећег закона ради на унапређењу Савета родитеља и да жели да родитељи оцењују наставнике и њихове педагошке способности, али да жели и да родитељи чија деца праве проблеме носе одговорност за то. Као вид казне за родитеље, Шарчевић је навео друштвено-користан рад.

Говорећи о дуалном образовању, он је рекао да ће настојати да ускоро дође до системске промене закона, које ће га омогућити, јер “школа мора да школује кадрове за рад, а не за биро рада”. „Имали смо за месец дана

у четири града озбиљне састанке привредних комора, компанија и школа. Водићемо два паралелна система, док не дође до системских промена закона који говори о средњем стручном образовању”, рекао је министар. Бројни су проблеми, како каже, детектовани у образовном систему, те да је први корак у њиховом решавању било другачије организовање, да ће улога родитеља у наредном периоду бити јасније изражена, да неће моћи да се манипулише са њиховим учешћем у органима управљања. Одговарајући на критике да родитељи не могу да оцењују наставнике он је рекао да постоји оцењивање од стране родитеља кроз екстерну евалуацију и да се зна који циљ жели да се постигне. “Наравно да не може домаћица да оцени професора физике, али ученици и родитељи знају да ли је наставник педагошки добро оријентисан, да ли жели да помогне, да ли на време долази на час”, рекао је министар.

(→Више на странама 3. и 4.)

ХРЊАЗ: ПРОСВЕТНИ РАДНИЦИ ПОКРАДЕНИ

На састанку који је два пута уприличио господин Шарчевић пометњу и погрешна тумачења износио је помоћник министра просвете задужен за финансије господин Тубић. Да ли је последица недовољне упућености или мањак добре намере, тек поменути господин тврдио је да просветни радници нису оштећени за време годишњег одмора током 2013. и 2014. године прихватајући притом одговорност за 2015. годину. Правдајући то становиште, тврдио је да је претходним ПКУ обрачун накнаде био другачије дефинисан, а затим да за то постоји и некако мишљење некакве правне службе?!

А да ли је то баш тако? Увидом у Закон о раду који је важио до 2014. године и претходним ПКУ за запослене у образовању потпуно је јасно да за такво становиште нема никаквог основа. Чланови поменутих докумената „у зарез“ су преписани и у његовим наследницима, новом ПКУ и новом Закону о раду. Једина измена јесте у времену које се користи за обрачун просека (по старом Закону о раду 3 месеца а по новом 12 месеци), али то нема апсолутно никакве везе са крајом која се догодила јер та врста промене не утиче на коначан обрачун. У тој ситуацији потпуно је нејасно како је 2015. обрачун био супротан закону, а 2013. и 2014. године није? У свакој од поменутих година просветни радници закинути су за нешто више од дневнице што на ове мизерне плате свакако није луксуз који себи можемо приуштити-

ти!“ тврди Ранко Хрњаз председник НСПРВ и генерални секретар СРПС.

„Када је НСПРВ указивао и претходне године да је обрачун за годишњи одмор 2015. погрешан, да су просветни радници покрадени и тада смо имали сличне тврдње из министарства као и данас. На жалост, такво мишљење није долазило само из министарства што је посебно опасно за све запослене у образовању! Тек када су судски поступци, које смо покренули тим поводом, потврдили да смо у праву тек тада је министарство признало крађу коју су надлежни назвали „техничком грешком“. Наравно, она би и даље била

непримећена да није било судских пресуда“ каже Хрњаз.

„На првом састанку код министра изнео сам чињеницу да је иста ствар урађена и претходне две године. Јасно сам том приликом указао на одредбе поменутих докумената и на исправну методологију обрачуна коју је, узгред буди речено, министарство знало када је ове године обрачунавало годишњи одмор. Таквим, а законитим, обрачуном јула ове године и јесмо требали добити неколико сати мање и зато је примање у јулу било мање од онога у јуну месецу. Министарство је јасно и прецизно рекло како се обрачунава накнада када се повела јавна полемика да ли су просветни радници и ове године покрадени“ каже он .

„Господа у министарству би морала да знају да краду професоре, људе који умеју да рачунају и да им тај посао не може проћи непримећен. Такође, морали би да знају да закони важе неvezано да ли њима иду у корист или на штету. Стога, верујемо да ће господин Шарчевић и даље бити на становишту изреченом на првом састанку да се закони морају поштовати“, каже председник НСПРВ Ранко Хрњаз.

(→Више на странама 5. и 6.)

У овом броју можете још читати:

ИЗ ИСТОРИЈЕ ОБРАЗОВАЊА	стр. 2
ИМА (ЛИ) НАДЕ ЗА НАСТАВНИКЕ СА VI СТЕПЕНОМ	стр. 4
ПИСМЕНОСТ ЈЕ ТЕМЕЛЈНО ЉУДСКО ПРАВО!	стр. 6
НЕДЕЉА ОСОБА СА ОШТЕЋЕНИМ СЛУХОМ	стр. 6
ПЕДАГОШКА „БОМБА“	стр. 8
КО КОГА ШТИТИ?	стр. 8
ОБЕЛЕЖЕНА ЕСНАФСКА СЛАВА.....	стр. 9
РЕФОРМА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА НИЈЕ ЗАВРШЕНА.....	стр. 9
ВУЧИЋ: ВЕЋЕ ПЛАТЕ ЗА ДВА МЕСЕЦА	стр. 9
РОДИТЕЉИ ЋЕ ПЛАЋАТИ АКО ДЕЦА БЕЖЕ СА ЧАСОВА.....	стр. 9
СТАТИСТИКА	стр. 10
ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА.....	стр. 11
ЖЕНЕ ТРАЖЕ ПОВИШИЦЕ, АЛИ.....	стр. 12
ДЕЦА КОЈА ОДРАСТАЈУ СА ЉУБИМЦЕМ СУ ЗДРАВИЈА	стр. 12

НАШ ПРОБЕРАНИ ПРИЈАТЕЉ: Wiener Städtische osiguranje

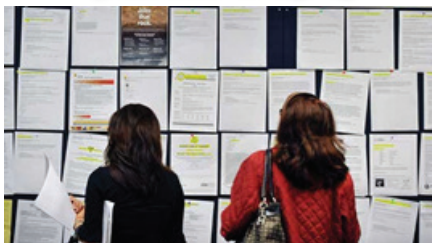
(→ страна 7.)

СТРУЧНО УПУТСТВО ЗА ПРАЋЕЊЕ АНГАЖОВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА ЗА ШКОЛСКУ 2016/2017. ГОДИНУ

(Наставак са стр. 1)

Овим Упутством Министарства просвете науке и технолошког развоја (број 601-00-3/2016-01/76/1 од 06.09.2016 године, које је потписао нови министар Младен Шарчевић) ближе се уређује поступак праћења ангажовања запослених у установама образовања и васпитања, у складу са:

- Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“: бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 - аутентично тумачење, 68/15 и 62/16 - УС);
- Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 21/15)-у даљем тексту: ПКУ;
- Законом о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14);
- Законом о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“:

бр. 34/03, 64/04 - УС, 84/04 - др. закон, 85/05, 101/05 - др. закон, 63/06 - УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 и 142/14);

- Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 68/15); и

• другим прописима.

Законске основе за праћење ангажовања запослених у основним и средњим школама за школску 2016/2017. годину, наведене су у Стручном упутству за рад подгрупа за праћење ангажовања запослених у установама образовања и васпитања у школској 2016/2017. години број: 601-00-3/2016-01/76 од 24.08.2016. године.

Министар просвете, науке и технолошког развоја формирао је:

- Радну групу за праћење ангажовања запослених у установама образовања и васпитања;
- Радне подгрупе на нивоу школске управе (које чине руководиоци школских управа, материјално-финансијски радници, представници директора и представници репрезентативних синдиката).

РАДНА ГРУПА ЗА ПРАЋЕЊЕ АНГАЖОВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У УСТАНОВАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Задатак Радне групе је да:

- прати процес радног ангажовања запослених у просвети у складу са одредбама Закона о основама система образовања и васпитања, ПКУ и другим релевантним прописима;
- да координира решавање проблема, односно усмерава ангажовање запослених у просвети давањем одговарајућих инструкција и смерница у циљу „укрупњавања норми“ и максималног ангажовања на

једном радном месту у складу са важећим прописима;

- да спорна питања за које је надлежна Комисија за тумачење одредаба Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, усмерава на приоритетно решавање;
- да упућује на обраћање надлежним државним органима на решавање у складу са законом, уколико се проблем не може решити координацијом.

УПУТСТВО ЗА РАД РАДНИХ ПОДГРУПА НА НИВОУ ШКОЛСКЕ УПРАВЕ

Директори школа Радној подгрупи на нивоу школске управе најкасније до 07.09.2016. године достављају потписане листе запослених за чијим је радом у *уопштености* или *делимично иреститално иштира* у текућој школској години од 15.08.2016. године до 31.08.2016. године, у складу са правилицима о критеријумима и стандардима за финансирање установа које обављају делатност основног/средњег образовања („Ценуси“) и реализованим уписом за школску 2016/2017. годину.

- Ове податке школа је дужна да унесе у информациони систем „Доситеј“ до **понедељка, 05.09.2016. у 23.55 сати**. Унети подаци представљају почетно стање „технолошких вишкова“, непотпуних норми и слободних радних места у информационом систему пре преузимања запослених из других школа, по новим правилницима и реализованом упису за школску 2016/2017. годину.

Интернет адресе на којима се јавно објављују подаци јесу:

- о слободним радним местима <https://dositej.mnp.gov.rs/slobodnamesta>
- листа технолошких вишкова <https://dositej.mnp.gov.rs/tehviskovi>
- листа запослених са непотпуном нормом <https://dositej.mnp.gov.rs/nepunanorma>

- Директори школа у Радној подгрупи на нивоу школске управе достављају податке о запосленима на *одређено време*, као и основ за заснивање радног односа, најкасније до 07.09.2016. године;

- Након објављивања листе запослених за чијим је радом у потпуности или делимично престала потреба закључно са 31.08.2016. године на веб-сајту Министарства просвете, науке и технолошког развоја, а по роковима које је министар прописао (најкасније до 07.09.2016. године), запослени који су вољни да заснују радни однос путем преузимања се у писаној форми обраћају оним образовно-васпитним установама у којима желе да заснују радни однос путем преузимања. Рок за подношење тих пријава је 2 *радна* дана након објављивања листе слободних радних места;

- Након приспећа свих пријава, директори школа одлучују са којим од лица ће засновати радни однос путем преузимања. Рок за одлучивање директора је 4 дана након објављивања листе слободних радних места. Након доношења одлуке директори уносе податке у информациони систем.

- Радне подгрупе на нивоу школске управе већ од 07.09. до 09.09. 2016. године редовно решавају сва отворена питања везана за „први круг“ распоређивања.

- У периоду од **четвртка 08.09.2016. у 10.00**

сати до понедељка 12.09.2016. године у 10.00 сати школама ће бити омогућен приступ информационом систему за унос и ажурирање кадровских података, укључујући и промене - ангажовање запослених преузимањем по ПКУ и по основу укрупњавања норме.

- Директор школе је дужан да Радној подгрупи на нивоу школске управе у року од 5 дана у писаном облику достави обавештење о преузимању или допуни норме радницима са листе;

- Директор школе заснивање радног односа путем преузимања врши водећи рачуна о рационализацији у смислу укрупњавања норме, о смањењу путних трошкова и сл.

- Све Радне подгрупе на нивоу своје школске управе треба да размотре случајеве и сачине предлог споразума тако да дође до укрупњавања норме „у једном кораку“, везаном применом чл. 5. и 6. ПКУ, уколико на територији школске управе постоје запослени који раде у више школа, у делу норме, као и слободна радна места где би се поменути запослени могли ангажовати тако да раде у мањем броју школа у непромењеном укупном проценту.

- На тај начин, да би се процес попуњавања радних места са листе и накнадно споразумно преузимање запослених у циљу укрупњавања норме, обавио уз писану сагласност свих

ИСПЛАЋЕНА РАЗЛИКА НАКНАДЕ ЗА ГОДИШЊИ ОДМОР ЗА 2015. ГОДИНУ

Држава и даље дугује просветарима за 2014. и 2013. годину

(Наставак са стр. 1)

Након вишегодишњег натезања око тога да ли су и колико просветни радници оштећени за пун износ накнаде за коришћење годишњег одмора и наводно решеног проблема кад је трезор исплатио свим запосленим део који је погрешно обрачунат у 2015-тој години Министру просвете, науке и технолошког развоја Младену Шарчевићу, председницима синдиката и медијима 07. 09. 2016. године обратио се генерални секретар СРПС-а и председник НСПРВ Ранко Хрњаз који каже; „Јуче је исплаћена разлика између стварне накнаде за годишњи одмор 2015. године запосленима у образовању у односу на ону која је незаконито обрачуната прошле године. Ово је нешто што желимо да поздравио, али и да напоменемо да то није комплетно решење. Остала су отворена питања обрачуна 2013. и 2014. године али и неки, евентуално, нови проблеми који су претходних дана настали“ тврди Хрњаз.

Јула ове године, када је већина запослених у области образовања користила годишњи одмор(за већину је немогуће другачије осим по завршетку наставне године) Министарство просвете науке и технолошког развоја реаговало је на притужбе и сумње неких колега који су сматрали да је и ове године начињена грешка јер су добили мање новца него за рад у јуну месецу. Ово мишљење није било тачно, а министарство је накнаду за 2016. годину обрачунало у складу са законом. Као образложење, министарство је методологију обрачуна накнаде за време годишњег одмора званично и појаснило. Саопштење министарства просвете, науке и технолошког развоја, које су цитирали скоро сви медији преносимо у целости.

„Према одредбама Закону о раду, односно Посебној колективној уговору за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, запослени има право на накнаду зараде за годишњи одмор у висини просечне зараде у претходних 12 месеци. Када се издели укупан износ остварених прихода са часовима рада за тих 12 месеци добија се просечна сатница за период од 12 месеци. Просечна сатница се множи бројем сати за које запослени одсуствује у једном месецу и то је накнада за тај месец. С обзиром да јули месец ове 2016. године има 168 радних сати (претходне, 2015. године у јулу број радних сати је износио 184 радна сата) њих гео јулске плаће за запослене који су у овом месецу користили годишњи одмор обрачунај је сагласно томе“

Подвлачимо, ово саопштење је у складу са Законом о раду и ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика! Међутим, оно на шта Вам скрећемо пажњу јесте неко „мишљење“ које је синдикатима показано на претходном састанку (али не и дато) а којим се покушава опспорити право запослених које им је ускраћено у обрачуно накнада за време годишњег одмора 2013. и 2014. године. Горе цитирано саопштење, за које и ми сматрамо да је у складу са законом, произилази из Закона о раду из 2014. године и ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика из 2015. године. Овакву методологију потврдио је и суд у споровима које је наш синдикат покренуо и због кога је и исправљена настала штета. И тада, као и данас, мишљење из министарства је било да немамо право и да је годишњи 2015. исплаћен у складу са законом.

Како би указали на нелогичност тог накнадног тумачења везаног за 2013. и 2014. годину цитираћемо Вам чланове поменутих докумената који важе данас, али и оних који су важили 2013. и 2014. године.

Закон о раду који је важио за време обрачуна накнаде за годишњи одмор 2013. и 2014. године (Закон је објављен у „Службеном гласнику“ РС“, бр. 24/2005, 61/2005 и 54/2009. Види: Закључак УС РС, бр. 190/2005 - 22/2011-26.)

Члан 114

„Запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде у претходна 3 месеца, у складу са општим актом и уговором о раду, за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа...“

Сада нам наводимо члан Закона о раду који је важио у току обрачуног периода 2015. Године („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/141)

Члан 114

„Запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, у складу са општим актом и уговором о раду, за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа...“

Из горе наведеног потпуно је јасно да је Закон о раду, у члану који регулише накнаду за годишњи одмор измењен само у времену за које се узима просек (до 2014. се узимао за 3 месеца а од 2015. године за 12 месеци).

Када је ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика у питању нема разлика у члану 23. који регулише ово питање.

Прво Вам наводимо онај који је био важећи у току 2013. и 2014. године („Сл. гласник РС“, бр. 12/2009)

Члан 23

„Запослени има право на накнаду плаће у висини која се обрачунава и исплаћује према одредбама Закона о раду за време изведеног на годишњем одмору, плаћеном одсуству и државном празнику...“

А затим и онај који је важио у току обрачуног периода 2015. године (Сл. гласник РС бр. 21/2015)

Члан 23

„Запослени има право на накнаду плаће у висини која се обрачунава и исплаћује према одредбама Закона о раду за време изведеног на годишњем одмору, плаћеном одсуству и државном празнику...“

Дакле дословце исто тј. члан 23 новог ПКУ у потпуности је преписан из претходног решења. Из свега горе поменутог потпуно је јасно да се накнада за време годишњег одмора у току 2013, 2014. и 2015. године обрачунава на идентичан начин осим што се мења узорак на коме се вади просек(3 или 12 месеци) али то за спорно обрачунавање накнаде за време годишњег одмора у току 2013. и 2104. године НИЈЕ БИТНО! А ево и зашто.

Како је просек у последња три месеца пред обрачуно годишњег одмора 2013. и 2014. године био 173.33 сати, а у току јула поменутих година, када велика већина запослених у основним и средњим школама и домовима ученика била на годишњем одмору био 23 радна дана односно 184 радна сата, сагласно и Вашем цитираном тумачењу, потпуно је јасно да су просветни радници на рачуну ПОКРАДЕНИ у обе поменуће године за 10,67 радна сата, што просечно значи да је сваки запослени покраден за неколико хиљада динара у поменутом периоду! На овај обрачуно треба додати и затезне камате које сигурно нису занемарљиве! Ово свакако није „техничка грешка“ како је Ваш претходник изјавио, већ системска крађа просветних радника који и овако имају најмање плате у јавном сектору. Ово је просто НЕПРИХВАТЉИВО!

Свако другачије тумачење нема утемељења у позитивним законским актима и ни једна одлука било ког органа не може суспендовати виши правни акт, а то је у овом случају кривни закон - Закон о раду! Да је тако нешто могуће, онда Србија не би била правна држава већ дружина у којој свака извршна власт може кренати околности које јој одговарају. Да је другачије, Скупштина Србије не би октобра 2014. године доносила посебан закон којим би се умањиле зараде за 10% у јавном сектору већ би то некаквим уредбама било регулисано. Да је другачије, био би нарушен Уставни поредак и начело поделе власти а Србија не би била кандидат за чланство у ЕУ. Како другачије објаснити чињеницу да је Република Србија прихватила одговорност за незаконит обрачуно у току 2015. године, али то одбија да уради за период 2013. и 2014. године? Верујемо да би и из поменутих организације(ЕУ) били ради чути тумачења закона на начин да су акта применљива када власти иду у корист, а нису када јој иду на штету!

Знајући Ваше становиште изнето на састанцима са представницима синдиката и исказану жељу за поштовањем закона, УПОЗОВАМО ВАС на унапред изнете чињенице. Нама је потпуно јасно да кривца лежи на неком другом, али такође захтевамо од Вас да се одговорни именују и процесуирају у складу са законима Републике Србије, једнако онако као

MOJ DOM

Dom je mesto gde želimo da se osećamo najsigurnije.

U njega ulažemo i dušu, i novac – oštećenje ili krađa izazivaju višestruke posledice. Da biste uživali u sigurnosti svog doma, ne brinući o tome „šta bi bilo kad bi bilo“, nabavite polisu osiguranja „Moj dom“ kojom ćete obezbediti pokriće za štete nastale u svom stanu ili kući, na stvarima domaćinstva, ili se zaštititi od odgovornosti za štetu ka trećim licima.

Paket osiguranja zavisi samo od kvadrature Vašeg stana ili kuće.

Sa nama je Vaš dom u sigurnim rukama

Osiguranje kuća, stanova i članova domaćinstva

od **11** RSD
DNEVNO
za dvoje odraslih i dvoje dece
uz sve uključene rizike

**10%
POPUST**
na ugovorenu premiju

Unesite u online kalkulator broj kvadrata i moći ćete da vidite koja pokrića Vam nudimo i kolika je premija osiguranja. Da biste postali vlasnik polise, dovoljno je da popunite elektronsku ponudu i da obračunatu premiju uplatite uplatnicom.

Mi ćemo Vam u najkraćem roku dostaviti polisu osiguranja i – bez komplikovane procedure - preuzeti Vašu brigu na sebe.

DOK DRUGI BRINU
JA RADIM ONO ŠTO
VOLIM

ŽIVOT BEZ BRIGE
CALL CENTAR: 0800 200 800
www.wiener.co.rs

**WIENER
STÄDTISCHE**
VIENNA INSURANCE GROUP

**WIENER
STÄDTISCHE**

VIENNA INSURANCE GROUP

ОБЕЛЕЖЕНА ЕСНАФСКА СЛАВА НАСТАВНИКА И НСПРВ

Освећење и ломљење славског колача и традиционално дружење било је организовано у навечерје Славе у суботу 10. септембра, у просторијама Синдиката - у „малој сали“ Старе градске куће у Сомбору са почетком у 19.00 часова, уз присуство руководства Синдиката, председника синдикалних организација из Западнобачког округа и Војводине, и уз присуство представника Министарства просвете, локалне самоуправе и средстава информисања. Кумови овогодишње славе - Сабора Српских учитеља и светитеља, учитељског великдана и еснафске славе Краљевског друштва српских учитеља, а

коју још од 1998. године слави и наш Синдикат су били су колегиница, проф. Сандра Плавшић са супругом Миланом. Залог за кумство за наредну славу преузео је проф. Никола Анђелковић, који ће догодине и бити домаћин Сабора.

„И овом приликом, свим колегама и запосленима у делатности образовања желимо да им наредна школска година буде успешна и да се и у својим школама сете и на пригодан начин обележе учитељски Великдан, еснафску славу Сабор српских светитеља и учитеља, јер ко славу слави, онеме и помаже“ рекао је у својој беседи проф. Хади Здравко М. Ковач, генерални секретар НСПРВ.

ШАРЧЕВИЋ: РЕФОРМА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА НИЈЕ ЗАВРШЕНА

Министар просвете, науке и технолошког развоја Младен Шарчевић разговарао је 21. септембра са шефом мисије Савета Европе у Србији Тимом Картрајтом. Картрајт је упознао министра са досадашњом сарадњом Савета Европе и министарства и пројектима које Савет Европе намерава да започне у 2017. години. Ти пројекти се односе на област високог образовања и усмерени су на борбу против дискриминације, промоцију толеранције и борбу против корупције у образовном систему. „Мислим да реформа високог образовања у Србији није завршена, још има простора да се усклади са стандардима Европске уније. Испуњавање тих

стандарда даће младим људима прилику да имају квалитетно образовање“, рекао је Картрајт. Министар Шарчевић се сложио са оценом да реформа високог образовања у Србији није завршена. „Болоњски процес није завршен. Да јесте не бисмо сваке године морали да мењамо Закон о високом образовању. И сада су у току припреме измена тог закона, али ни то неће бити коначно законско решење. Припремамо системско решење проблема у високом образовању“ рекао је министар. Министар је, такође, упознао шефа мисије Савета Европе са плановима који се тичу инклузивног образовања, повећања обухвата деце у предшколском систему, активнијег учешћа родитеља у образовању и транспарентности целог система, коју ће омогућити информационал портал „Доситеј“.

ВУЧИЋ: ВЕЋЕ ПЛАТЕ ЗА ДВА МЕСЕЦА

„Повећаћемо плате у јавном сектору и пензионери ће имати веће пензије и то већ за два месеца“, поручио је 1. септембра премијер Александар Вучић након полагања камена темеља за фабрику у месту Драганић, у оп-

штини Рашка. „Следе нам веће плате у јавном сектору и веће пензије, јер о томе сада можемо да говоримо кад су јавне финансије у реду“, рекао је Вучић. Да нисмо то учинили, додао је, да нису јавне финансије овакве какве су да-

нас, не бисмо ни размишљали колико ћемо да повећавамо плате у јавном сектору и примања пензионера. „И то не у некој будућности или не знам када, већ за два месеца“, закључио је премијер.

ШАРЧЕВИЋ: ВЕЋЕ ПЛАТЕ ПРОСВЕТАРИМА ОД ОКТОБРА

Министар просвете, науке и технолошког развоја Србије Младен Шарчевић изјавио је 1. септембра да ће у октобру просветним радницима бити повећане плате, као и да ће настојати да у буџету за 2017. годину буду повећана издавања за просвету. Он је након седнице Синдиката образовања Србије казао да је буџет за 2017. годину право место за подизање плата просветним радницима. „Приликом формирања буџета за 2017. годину сагледаћемо могућности државе. Пре

свега, ми морамо да видимо да ли смо били успешни у рационализацији. Ако то будемо реализовали можемо да тражимо повећање буџета“, рекао је Шарчевић.

Он је оценио и да је пред њим велики посао, али да конкретна решења не може да донесе док се у потпуности не упозна са материјом. „Пре свега је потребно вратити углед професији, али то морају и сами просветни радници да ураде. Обићи ћу све школске управе у Србији да бих видео где су кључни проблем“, рекао је Шарчевић.

МАЛО МОРГЕН: РОДИТЕЉИ ЋЕ ПЛАЋАТИ АКО ДЕЦА БЕЖЕ СА ЧАСОВА?

Родитељи чија деца беже са часова требало би да плаћају новчану казну због тога, предлаже нови министар просвете Младен Шарчевић. Он је свој предлог поткрепио потребом за већом одговорношћу родитеља у образовању младих и навео примере из света где се за 20 неоправданих часова плаћа чак 1.500 евра. Просветни стручњаци углавном су сагласни с овим предлогом и напомињу да се у Србији сваке године направи око четири милиона неоправданих часова, што је веома забрињавајуће. Баш због те цифре, министар је затражио да родитељи имају далеко активнију улогу у усмеравању деце ка школи. „Од Министарства за рад затражићу да се постави питање о одговорности породица ученика који беже са

часова. У свету се за то зна цена - 20 изостанака једнако 1.500 евра, па ви видите како ће да се смањи изостајање“, објаснио је Шарчевић.

Председник Форума средњих стручних школа Милорад Антић подржава предлог јер сматра да ђаци у Србији имају превелики број изостанака, пошто сваки ученик у просеку направи 81 изостанак, што значи да из школе одсутује 15 радних дана. „Изостанке највише бележе ђаци трогодишњих и четворогодишњих школа машинског, грађевинског и текстилног смера. Ситуација је врло озбиљна и зато подржавам предлог министра просвете да се новчано казне родитељи чија деца праве изостанке. Такође, требало би увести новчане казне за све родитеље чија деца вичу, малтретирају

и псују наставнике, а таквих је много“, каже Антић.

С друге стране, почасна председница Форума београдских основних школа Радмила Додић сматра да је предлог непромишљен и да му није место у просветном систему. „Верујем да „ударање“ по родитељском новчанику није решење. Уосталом, највише изостанака праве бахата деца чији родитељи ће учинити све да их спасу казне и оправдају њихово понашање. Платиће казну, а њихова деца ће наставити по старом. Са децом која беже са часова требало би да разговарају професори, педагози и психолози и да у сарадњи са родитељима заједно пронађу решење за овај проблем“, сматра Додићева.

ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА У УСТАНОВИ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

Радноправни режим у установи за образовање и васпитање – предшколској установи, основној и средњој школи (у даљем тексту: установа) – разликује се и у материји заснивања радног односа од општег режима радних односа, чији је репрезент Закон о раду. Та је материја уређена првенствено посебним законима, а примена Закона о раду долази у обзир тек ако неко питање посебним законом није у целости уређено.

Конкретније речено, на заснивање радног односа у установи примењују се следећи прописи и општи акти:

- 1) Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06),
- 2) Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 52/11 и 55/13),
- 3) Закон о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, број 18/10),
- 4) Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14),
- 5) Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 30/10-др. закон и 88/10),
- 6) Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09),
- 7) Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 33/06),
- 8) Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 32/13),
- 9) подзаконски прописи (правилници о врсти и степену стручне спреме потребне за обављање одређених послова),
- 12) колективни уговор и/или правилник о раду,
- 13) правилник о организацији и систематизацији послова.

ПОСТУПАК ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА

Директор установе самостално одлучује о томе с којим ће лицем засновати радни однос. Ипак, у случају заснивања радног односа с наставником верске наставе он нема право да одлучи с којим лицем ће закључити уговор о раду, него то треба да учини с лицем које у школу упуту традиционална црква или верска заједница с утврђене листе за сваку школску годину.

Приликом доношења одлуке у поступку заснивања радног односа директор стално треба да има на уму одредбу Устава Републике Србије о доступности свих радних места свим лицима под једнаким условима (ДРУГИ ДЕО: ЈУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ, члан 60. став 3).

ФАЗЕ У ЗАСНИВАЊУ РАДНОГ ОДНОСА

Поступак за заснивање радног односа у установи до 30. јуна 2006. године имао је две фазе: фазу пријема у радни однос и фазу ступања на рад, чиме се тек заснивао радни однос.

После наведеног датума не разликује се увек фаза пријема у радни однос од фазе заснивања радног односа, пошто се радни однос не заснива тек ступањем на рад, него закључивањем уговора о раду.

Ипак, и у важећем режиму заснивања радног односа у неким случајевима ће закључивању уговора о раду претходити законом прописан поступак, када се радни однос заснива по конкурс, или настанак неког другог акта, када се радни однос заснива по споразуму о преузимању запосленог. Када је реч о случајевима у којима се радни однос заснива без конкурса, осим заснивања радног односа по споразуму о преузимању запосленог, закључивању уговора о раду не претходи законом утврђен поступак или правни акт установе. Директор закључује уговор о раду и на тај начин заснива радни однос с лицем које је по његовој процени одговарајуће за задовољење потребе да се попуни упражњено радно место, чему претходи само његова неформална одлука да то учини. Као што је већ речено, само у случају заснивања радног односа на одређено време с наставником верске наставе директор не одлучује о томе с ким ће засновати радни однос, него је обавезан да уговор о раду закључи с лицем које у школу упуту традиционална црква или верска заједница.

На основу реченог, узимајући као критеријум постојање или непостојање обавезе да се пре закључивања уговора о раду у установи спроведе прописани поступак, односно да се донесе или на други начин створи неки правни акт, разликују се три основне врсте поступка за заснивање радног односа у установи:

- 1) заснивање радног односа по расписаном конкурс,
- 2) заснивање радног односа по споразуму о преузимању,
- 3) заснивање радног односа без конкурса.

Поступак за заснивање радног односа у установи уређен је чл. 130 - 133. Закона о основама система образовања и васпитања, чл. од 30 – 35. Закона о раду и чл. 5. и 6. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА НА ОСНОВУ СПОРАЗУМА О ПРЕУЗИМАЊУ

Одредбама члана 131. Закона о основама система образовања и васпитања уређени су услови и поступак за заснивање радног односа на основу споразума о преузимању. Не треба заборавити да се пријем у радни однос на основу конкурса примењује само онда када није било могуће преузимање запосленог из друге установе.

Пре свега, радни однос у установи на основу споразума о преузимању може да заснује лице:

- 1) које је у радном односу на неодређено време у другој установи;
- 2) које је у другој установи остало нераспоређено или има статус запосленог с непуним радним временом;
- 3) које испуњава услове за послове на које се преузима;
- 4) које је стављено на листу запослених са које се врши преузимање.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (члан 5. ст. 1-3. и ст. 5. и 6. и члан 6) садржи одредбе које допуњују законске одредбе у овој материји. Следи приказ тих одредаба.

Директори школа дужни су да, пре почетка школске године а најкасније до 15. августа, доставе листе запослених за чијим је радом у потпуности или делимично престала потреба у текућој школској години као и у претходном периоду и запослених који су засновали радни однос са непуним радним временом, као и листу слободних радних места, која треба да буде потписана од стране овлашћених представника репрезентативних синдиката школе. Ако овлашћени представници синдиката не потпишу листу, директор је дужан да на листи наведе разлоге због којих то није учињено.

Наведена листа се утврђује пре почетка школске године, а утврђују је начелници школских управа, представници директора и представници репрезентативних синдиката.

На листу се не ставља запослени који је на лични захтев раскинуо радни однос у некој од установа.

Преузимање запослених са листе врши се следећим редоследом:

- 1) запослени за чијим је радом делимично или у потпуности престала потреба (само за проценат за који му је смањено радно ангажовање у односу на проценат са којим је засновао радни однос);
- 2) запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом у одређеној школи;
- 3) запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом у школама на територији надлежне школске управе;
- 4) запослени који су засновали радни однос са непуним радним временом из других школских управа, уз сагласност школских управа.

Школска управа је дужна да током године редовно ажурира листе с којих се врши преузимање, на основу података које достављају директори школа.

Ваља напоменути да, према се у приказаним одредбама говори и о преузимању запосленог који је у истој школи засновао радни однос с непуним радним временом, овде не може бити ни говора о преузимању пошто је тај запослени већ у радном односу. У том случају, по мом мишљењу, уз поштовање наведеног редоследа, треба запосленом решењем увећати проценат радног времена.

Посебан колективни уговор садржи још нека прецизирања у вези с преузимањем запосленог:

- 1) Запослени се из друге установе може преузети после 15. августа.
- 2) Запослени се преузима на неодређено време.
- 3) Запослени се може преузети највише у проценту у којем је засновао радни однос.

Поступак за заснивање радног односа на основу споразума о преузимању запосленог састоји се из следећих фаза:

- 1) састављање листе запослених, са које се врши преузимање;
- 2) прибављање сагласности запосленог који се преузима, при чему је најбоље да запослени сагласност да у писаној форми, али није незаконито ни давање сагласности у усменој форми или прећутно (конклюдентним радњама);
- 3) закључивање споразума између установа о преузимању запосленог, који треба да садржи све битне податке о запосленом, радном месту (послу) са којег се преузима и радном месту (послу) на које се преузима, датум ступања на рад, као и друге податке, а нарочито податке о томе код ког ће послодавца и на који начин запослени искористити права која је стекао код претходног послодавца (право на годишњи одмор, новчана примања итд.), а ако таквих права нема, односно ако су сва искоришћена, то такође треба навести;
- 4) доношење решења о престанку радног односа запосленог који се преузима у установи из које се преузима;
- 5) закључивање уговора о раду између запосленог и установе у коју се преузима.

Закон о основама система образовања и васпитања (члан 131. став 3) утврђује још један случај преузимања запослених. Ова могућност постоји:

- 1) за запослене на неодређено време у установи за образовање и васпитање;
- 2) ако се запослени преузимају на одговарајуће послове, то јест на послове за чије обављање испуњава услове;
- 3) ако се ради о међусобном преузимању запослених чија је разлика у проценту радног ангажовања мања од 20%.

Разуме се да је и у овом случају потребно прибавити сагласност запослених који се преузимају и закључити споразум о преузимању.

NE ŽURITE SA ...

Čest je stav, ne samo tinejdžera već i starijih: „Hoću sve, i hoću to sad!“ Naravno kada čujete za neko zanimljivo i „kul“ iskustvo bilo starijih, bilo svojih vršnjaka, pomislite: „Hoću i ja!“ Nekada se lako može desiti da vam se čini kao da se samo u vašem životu ništa ne dešava, kao da se ama baš svi bolje provode i imaju mnogo zanimljivija iskustva od vas. Ipak, nije tako!

Svako ima trenutke kada mu sopstveni život deluje ustajalo poput žabokrečine, plus, zaista je tužno kada osoba vaših godina kaže svojoj drugarici ili drugu: „Blago tebi, ja sam već sve probao/probala, tebe uživanja tek čekaju“. Zato, bez žurbe!

Kada vam kažu da ste mladi i da još uvek imate vremena, verujte im. Evo i konkretnih primera s čime sve zaista ne morate da žurite ukoliko ste mlađi od 20 godina (a ni tada neće biti nikakva tragedija ako niste još uvek sve isprobali).

Baciti sve zanimljive igre i igračkice: ne, zašto biste to činili? Pa šta ako i dalje spavate s omiljenim plišanim medom, čuvate nekada omiljenu lutku ili i dalje uživete u omiljenoj kompjuterskoj igri? Poneku lutku i plišanu igračku imaju i neke odrasle žene; kompjuterske igre, ma koliko „dečje“ bile, igraju i odrasli. Nećete biti ništa zreliji ni više „kul“ ako bacite nešto u čemu i dalje uživete.

Opredeliti se za određeni stil odevanja i držati se toga: ni s tim ne morate da žurite. Slobodno jednog dana budite u rok fazonu, sledećeg izgledajte kao hiphoper, a trećeg se probajte u nečemu što samo izgleda simpatično. Kada ćete da eksperimentišete sa stilovima ako nećete sad?

Imati najboljeg druga ili drugaricu: nemate ih, pa šta? Neko najboljeg prijatelja upozna u vrtiću, neko u osnovnoj, srednjoj školi, neko u vojsci, neko na kursu joge... Srećete već jednog dana nekog s kime će vam prijateljstvo stvarno „leći“ – svakako je bolje da jednostavno nemate najboljeg druga ili drugaricu nego da najboljim prijateljem nazivate različitu osobu na svaka tri dana.

Početi da pušite: da budemo iskreni, ovo biste baš mogli i da preskočite – u potpunosti. Nećete delovati ni zrelije ni više „kul“ s cigaretom u rukama, samo će koža početi da vam propada i imaćete neprijatan miris (koji sami, zbog oslabljenog čula mirisa i zbog navike, nećete čak ni primećivati, samo drugi baš i neće uživati u vašem društvu).

Odlučiti čime želite da se bavite kad odrastete: ma hajdete, koliko ima tinejdžera koji to stvarno znaju? Pored toga, nikada nije kasno da promenite mišljenje i počnete da se bavite nečim novim – ima i onih sa, recimo, 40 godina koji su počeli da se bave nečim što veze nije imalo ni sa školom koju su završili ni s njihovim dotadašnjim zanimanjem, pa su postali uspešni u tome.

Obići ceo svet: znamo koliko to uzbudljivo zvuči, ali još uvek niti imate svoj novac, niti je verovatno da bi vas roditelji pustili da odete na svako mesto koje poželite da vidite. Sva ta super mesta koja želite da vidite biće tu i kad budete nešto stariji, zato stvarno nema razloga za žurbu.

Napiti se: hm, i nije baš neko iskustvo. Još je i gore ako toliko preterate da moraju da vam isperu želudac. Pijanstvo je još jedno iskustvo koje nikada ne morate da doživite – stvarno nije nimalo „kul“ da se isporučate na nekoga ili da se neko isporuča na vas.

Izgubiti nevinost: neki je izgube i s više od 20 godina, pa šta? Mnogo je važnije da to bude s pravom osobom, pa da vam cela stvar ostane kao lepa uspomena, nego da samo možete da kažete da ste i vi to uradili. A na pravu osobu nekad treba sačekati...

Ugađati svima: naprotiv, sada je najbolje vreme da izgradite svoj stav i sopstveno mišljenje. Imaćete i u kasnijem životu situacije kada jednostavno ne možete da kažete „ne“, ma koliko vam nešto ne bilo po volji – bolje je da što pre naučite da isterate svoje (u razumnoj meri, naravno, ne može uvek da bude po vašem).

Reći „volim te“: sačuvajte ove reči za trenutak kada ih stvarno osećate i za osobu prema kojoj stvarno osećate ljubav. To nisu reči koje treba deliti unaokolo kao bombone.

ŽENE TRAŽE POVIŠICE JEDNAKO ČESTO KAO I MUŠKARCI, ALI ... PRITOM IMAJU MANJE USPEHA

Nova studija o zaradama žena pokazala je da žene jednako često traže povišicu kao i muškarci na radnom mestu, ali da u tome nemaju uspeha koliko i muškarci. Kako prenosi BBC, istraživanje, koje je obuhvatilo 4.600 zaposlenih, pokazalo je da „ne postoje dokazi“ koji bi potvrdili teoriju „povučene žene“ kada se radi o traženju povišice na radnom mestu. U sklopu ove studije upoređivani su muškarci i žene koji rade isti broj sati, bilo da se radi o punom i delimičnom radnom vremenu, što je prvo takvo poređenje u ovakvoj vrsti istraživanja. U studiji stoji da je bilo „od presudne važnosti uzeti u obzir broj radnih sati“ budući da radnici koji rade pola radnog vremena nevoljno traže povišicu.

Kada su upoređivani muškarci i žene koji rade isti broj sati, muškarci su imali 25 odsto veću šansu da dobiju povišicu kada bi je tražili. Istraživanjem je zaključeno da ne postoje dokazi koji bi potvrdili tvrdnje da žene s manjom učestalošću traže povišicu iz straha da ne naljute svog šefa. Prilikom analize rezultata, istraživači su u obzir uzeli veličinu poslodavca i industrije u kojoj posluje, da li je zaposleni roditelj i kakve kvalifikacije poseduje.

Istraživanje se baziralo na podacima prikupljenim u anketi o odnosima na radnom mestu sprovedenoj u Australiji 2013. i 2014. godine. Veruje se da je Australija jedina država koja sistemski beleži traže li zaposleni povišice, kao i zašto traže ili ne traže. Endru Osvald, profesor ekonomije Na Univerzitetu u Varviku, kaže da postoji mogućnost da neuspešni muškarci koji traže povišicu i ne dobiju je o tome šute, dok „žene to podele sa svojim prijateljima“. „Moramo da prihvatimo da postoji određeni element čiste diskriminacije protiv žena“, zaključio je Osvald.

DECA KOJA ODRASTAJU SA PSOM TEŽE ĆE OBOLETI OD ASTME

Kod dece koja odrastaju s psom u kući, primećeni su manji izgledi od razvoja astme kasnije u detinjstvu, pokazali su rezultati opsežne studije koju su, prateći 650.000 dece, sproveli švedski naučnici. Švedska studija, obavljena na ovako velikom uzorku dece, pokazala da je opasnost od razvoja astme kasnije u detinjstvu manja za oko 15 posto ako je dete do prve godine života odrastalo s psom u stanu, prenosi BBC. Rezultati istraživanja idu u prilog pretpostavci po kojoj kućni ljubimci jačaju imunitet kod dece i sprečavaju razvoj alergija. Švedski naučnici upozoravaju da to ne važi za decu kod koje je ranije ustanovljena alergijska reakcija na perut, slinu, urin i fekalije kućnog ljubimca.

Poznato je da su kućni ljubimci česti uzročnici alergija. Životinjsko krzno samo po sebi nije alergen, ali kada se životinja neguje ližući dlaku, čelije kože prekrivene slinom otpadaju zajedno s dlakom. A kad dete koje je alergično na životinje udahne životinjsku perut ili dođe u kontakt sa slinom, njegov imun sistem počinje da se brani i ispuštati histamin i više od 40 hemikalija koje se bore protiv alergena. Histamin izaziva reakciju disajnih puteva, odnosno dobro poznate simptome alergije - curenje iz nosa, suzne oči, kihanje kao i simptome astme, poput kašlja i otežanog disanja.

Po podacima udruženja Allergy UK, polovina dece koja boluje od astme alergična je na mačke, a njih 40 odsto na pse. Uprkos tome, švedski naučnici tvrde da je izloženost deteta do prve godine života psećoj dlaci i peruti zapravo korisna. Opsežna studija je pokazala da su izgledi da se kod dece koja su odrasla s psom u svom domu, astma razvije u dobi od sedam godina puno manji nego kod dece koja su odrastala bez ovog kućnog ljubimca. Život na farmi, s još više životinja, deci je obezbedio još veću zaštitu, smanjivši rizik od razvoja astme za oko 50 posto, kažu naučnici.

Vođa istraživanja Tove Fal sa univerziteta u Upsali kaže da rezultati studije pokazuju kako izlaganje dece prašini i prljavštini poboljšava njihovu toleranciju na najčešće poznate alergene. „Ovo je važan podatak za trudnice i žene koje planiraju da zatrudne. Želim da im poručim da ne treba da brinu ukoliko već imaju psa. Ipak, treba voditi računa o tomu da dete, kod koga je prethodno ustanovljena alergija na pseću dlaku i perut, ne smete 'lečiti' prisutnošću kućnog ljubimca u stanu, jer će to imati kontraefekt. U tom se slučaju roditelji treba da se pridržavaju preciznih pravila“, kazala je Fal.

